QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM

Die jouis 5. Januarii.

M. PETRO YON

DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An senectus ætas plena malis?

I.

OMNIUM ætatum ut diversa temperies, sic ad morbos aut sanitatem, morum probitatem, aut prauitatem sors inæqualis. Quæ ad corporis functiones omnes expromendas inculpatè, gestiones animæ quasque obeundas, instructa probè, ea plena bonis; quæ varijs morborum procellis facilè jactatur, prauis affectibus deformis fuerit, ea plena malis. Ex duabus partibus animâ & corpore coalescit homo, quarum vnionis modus ex ijs vnum est, ad quod cæcutimus in hac humana caligine, & cujus inquisitio ingenij est morosi, aut nimium satagentis; partium harum altera si quid mali patiatur, alteram trahit in consortium; ambæ si laborent, malorum accedit cumulus, & ætas redditur morti simillima, fortè deterior.

II.

SENECTUS ætatum omnium frigidissima siccissima, nullâ est eluctabilis arte, nullis arceri potest pelli-ue medelis,

siue ab annorum decursu, siue ab eo processu, qui est ad siccitatem furtim obrepat, siue ab externis veniat properata causis. Ea tot malis quasi naturali satellitio stipatur, vt á sene haud sit quærendum quî valeat sed vbi doleat: huic enim canum caput, facies arata rugis, gin giuæ dentibus exarmatæ, balbuties, languens appetentia, imperfecta coctio quæuis, largus excrementorum prouentus, & tremit effœto corpore laxa cutis, motus instabiles, molesta spiratio, destillationes, tusses, morbi omnis generis, quorum nec crisis perfecta sperari potest, nec abcessus salutaris, sensus hebetes, ad res omnes elanguescens ingenium, morum ineptia, senex cum extemplò est nec sapit, nec sentit.

III.

HOMINIS anima a deo, nullo intermedio, vel sequestro creatur, finem habitura nullum, principium quamvis habuerit, nisi quod nutu creata, nutu quoque queat dissolui, deo si libuerit autori; at libuit ne libêret, voluit vt nollet. Cælestis ipsa ac prope diuina. Licet vna, multa diuersaque facit, & præter aliarum formarum leges, sæpè contraria. Ipsa sua-pte naturâ sibi seruit, sibi imperat à corpore si semel absoluatur; huic implicita, & ejus inclusa compagibus, innato calore vtitur vt instrumento, ad suas omnes functiones obeundas, & temperamentum sibi constituit, aut à conditore sibi constitutum comparat ad vsum sui domicilij: Utriusque ope cor mouet, coquit in ventriculo, recoquit in jecore, digerit in membra; mutat in corpus, sufficit, vnit, instaurat, redintegrat: quin & per partes officiales, & administras rerum recipit impressiones, & fit talis quales fuerint illæ, sic in tenebris pauent melancholici, quia spiritus atri non anima, neque mens ægrotat, cum dolorem, quo cruciamur, non sentimus.

IV.

FRUSTRA morborum & morum causas syderum virtuti tribuas, quæ tempetamenta pingant occultis qualitatibus, cum non solùm ad virtutes & vitia, morbos & sanitatem, sed ad quasuis artes alios alijs propensiores efficiat calor innatus, & ipse nemini notus quatuor primorum corporum modus. Anima licet possit corpus mouere sine spiritibus, cum materiâ tamen re tam vili conjuncta, sine adminiculis accidentium, & præsidio, fungi nequit suis officijs, vt quæ accidentia ejus in-

greſſuræ fuerint apparatus, poſt modùm acceptis ab ipſa nouis legibus, interpolentur, & fiant ejus inſtrumenta, ſic mediocris calor qui ex juſta primordiorum exurgit confuſione, ſanitatem ſeruat, arcet morbos aut ſanat, mores effingit inculpatos, vim & effectionem roborat omnem; ejus exuperantia vel defectus ſanitatem euertit, morbos accerſit, mores deprauat, aut reddit ſtolidos, hinc celeri concitatoque animo & corpore plures, alij tardo & hebeti, his lætitiæ & hilaritatis omnia plena, illis triſtitiæ & mœroris, his ſenſus obtuſi & pingues, illis veloces & expediti, hi morbis aut nullis, aut paucis, iiſque leuioribus tentantur, illi toti ſunt à natura morbi, & vix vllum vel leuem queunt ſuſtinere.

V.

SENECTUS quæ lenta mors dicenda magis quam ætas, omnia carptìm vellitque deteritque commoda vitæ, corporis epotat ſuccos, animique vigorem hebetat, igniculum vitæ autorem aquei humoris affuſione ſuffocat paulatìm, pinguem & oleoſum hujus nutritium liquorem exhaurit, ſpiritus naturales & paucos ſuppeditat & craſſiores, vitales adimit, animales obumbrat, & reddit caliginoſos, vnde coctiones omnes deteriores, excrementorum prouentus vberior & morborum penè omnium manant ſeminaria; hinc ſenum unà cum corpore torpent conſilia, hinc timiditas & diffidentia, auaritia; hinc ſenes nec ſecundis rebus quieti, nec aduerſarum patientes, & memoriâ magis præteritorum, quam ſpe futurorum viuentes, queruli, moroſi, loquaces, argutuli, vtilitatis magis quam honeſtatis ſtudioſi; miſeram quippe ad ſenectam tanquam ad officinam quandam mala vniuerſa confluunt mortalium.

Ergo ſenectus ætas plena malis.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Guillelmus Lamy.	*M. Ægidius Le Bel.*	*M. Stephanus le Gaigneur.*
M. Petrus Yon.	*M. Abrahamus Theuart.*	*M. Petrus Bourdelot.*
M. Atonius de Saint-Yon.	*M. Nicolaus Lienard.*	*M. Carolus le Breton.*

Proponebat Lutetiæ GERMANUS PREAUX, Pariſinus, A. R. S. H. MDCLXXIII.